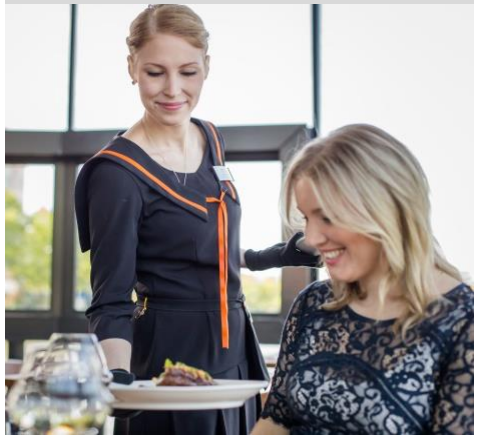

Anniskelun alamäki jatkuu

17.11.2017 Eduskunnan verojaosto
Timo Lappi

Anniskelu työllistäjänä ja verotulojen tuojana

- Anniskelun osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta pudonnut 21 %:sta (1997) 10 %:iin (2017)
  - Matkustajatuonnin osuus lähes 20 % kokonaiskulutuksesta
- Ravintola-ala on menettänyt 10 000 – 15 000 työpaikkaa ja liiketoiminnan kannattavuuden
- Matkailu kotimaassa maksullisessa majoituksessa kasvanut vain reilut 6 % vuodesta 2007 lukien (kuva seuraavalla sivulla)
  - Suomalaisten matkat Baltiaan ovat kasvaneet yli 60 %
- Valtio menettänyt yli 300 miljoonaa euroa vuodessa alkoholijuoma- ja arvonlisäverotuloja
- Viron tekemät ja suunnittelemat oluen valmisteveron korotukset eivät muuta matkustajatuonnin kuvaa olennaisesti muuten kuin että yhä suurempi osa oluesta haetaan Latviasta

Alkoholin matkustajatuonti ja Baltian matkat kovassa kasvussa, 2007-2016

Anniskelumyynti lasku-uralla

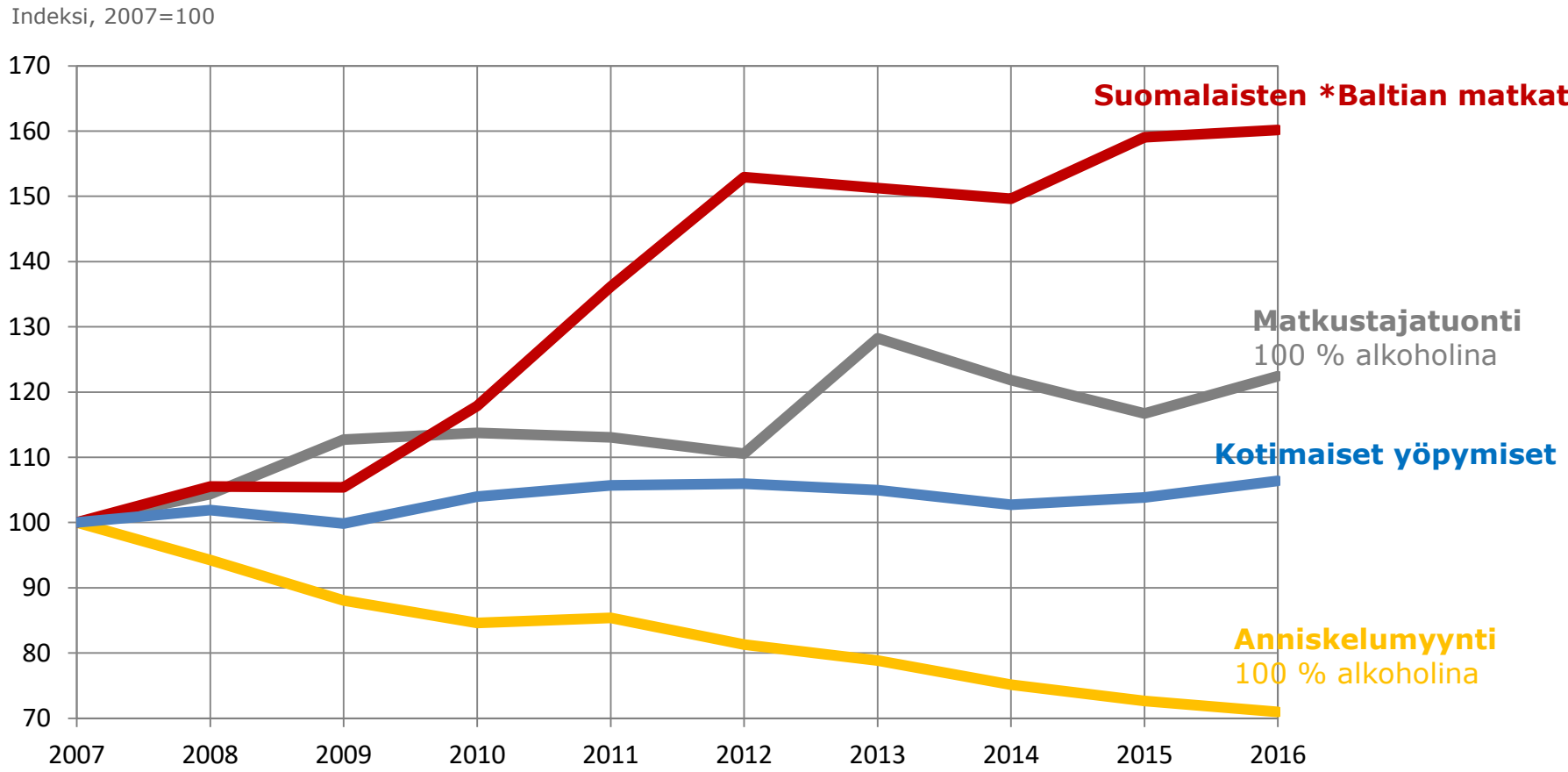

*Baltian matkat: otosjoukko ja painotustapa muuttuivat v. 2012, joten sarja ei ole täysin vertailukelpoinen.

3 Tilastokeskuksen mukaan muutoksen vaikutus on kuitenkin pieni, joten vuotta 2012 edeltänyttä tilastotietoa voidaan yhdistää samaan sarjaan vuoden 2012 jälkeisen tilastotiedon kanssa.

Lähde: Tilastokeskus, Valvira, THL

MA·RA

Anniskelu vähenee, kun vero nousee

- Valmisteveron korottaminen kiihdyttää matkailua Baltian maihin
- Suomalaiset kuluttavat Virossa 700 miljoonaa vuodessa + kulutus muissa Baltian maissa ja laivoilla
- Valtio tukee Suomen lipun alla olevia matkustaja-aluksia 250 miljoonalla eurolla vuodessa
  - Laivojen ravintoloissa nautittu ruoka ja alkoholijuoma ovat arvonlisä- ja valmisteveroista vapaita
  - Laivoilla järjestetyt matkat ja kokoukset ovat jatkuvasti alihinnoiteltuja
- Kun valtio kannustaa vero- ja valtion tukipolitiikalla suomalaisia matkustamaan laivoilla ja ulkomaille, valtio menettää paljon muitakin verotuloja kuin alkoholiin liittyviä

Alkoholijuomaverot EU-maissa 1.7.2017

Suomi on EU-maiden ylivoimaisesti kirein oluen alkoholiverottaja ja toiseksi kirein väkevän alkoholin ja viinin verottaja.

Olutvero EU-maissa 1.7.2017, euroa per litra, 4,7 til-%

Suomi	**1,51=>1,67 (1.1.2018)**
Irlanti	**1,06**
Iso-Britannia	**1,01**
Ruotsi	**1,00**
Kreikka	**0,59**
Slovenia	**0,57**
Viro	**0,73=>0,86 (1.2.2018)**
Alankomaat	**0,38**
Italia	**0,36**
Tanska	**0,35**
Ranska	**0,35**
Liettua	**0,33**
Kypros	**0,25**
Kroatia	**0,28**
Unkari	**0,24**
Belgia	**0,24**
Itävalta	**0,24**
Malta	**0,23**
Puola	**0,22**
Latvia	**0,20**
Portugali	**0,19**
Slovakia	**0,17**
Tsekki	**0,14**
Espanja	**0,10**
Luxemburg	**0,10**
Saksa	**0,09**
Bulgaria	**0,09**
Romania	**0,09**

Viron alkoholijuomaveroa korotetaan 1.2.2018, jolloin Viron olutvero on 0,86 euroon/litra, 4,7 til-%.
Suomessa olutvero nousee 1.1.2018 alkaen 1,67 euroon/litra, 4,7 til-%.
Siten vuoden 2018 helmikuussa Suomen olutvero on edelleen lähes kaksinkertainen Viroon nähden!

Lähde: European Commission, Excise Duty Tables 2017

MA·RA

Anniskelu vähenee, kun vero nousee

- Yhä harvempi kuluttaja on valmis maksamaan ravintola-alkoholiannoksen hintaa, johon kireä verotus ja kustannusrakenne johtavat
- Veron kohdentamisessa ongelma (oluet ja long drink –juomat)
- Ravintoloissa 63 prosenttia elinkeinosidonnaisesta alkoholityöllisyydestä
  - Veron korottamisen negatiivisia työllisyysvaikutuksia ei ole käsitelty HE:ssä
- HE: välittömät vaikutukset anniskeluun pienempiä kuin vähittäismyyntiin, kun prosenttimääräinen korotus on pienempi → ei pidä paikkaansa

Anniskelun arvonlisäveron alentaminen välttämätöntä

- Arvonlisäveron alentaminen maksaisi dynaamisten vaikutusten jälkeen noin 70 miljoonaa euroa
- Alentaminen synnyttäisi 2 900 uutta työpaikkaa
- Jollei veroa alenneta, anniskelun alamäki jatkuu eikä verotulot korvaudu muiden jakelukanavien myynnin kasvusta saatavilla verotuloilla
- Veron alentaminen menee hyvin hintoihin → ravintolaruoan arvonlisäveron alentaminen 1.7.2010
  - Tilastokeskuksen tilastot: 78 -prosenttisesti
  - Kuluttajatutkimuskeskuksen empiirinen tutkimus: MaRan jäsenyrityksissä 86 -prosenttisesti

Anniskelun arvonlisäveron alentaminen 24 prosentista 14 prosenttiin

Ravintola-anniskelun myynnin (1,389 mrd. euroa/alv 14 %) ja anniskelutyöpaikkojen määrän (34 600) lisäys, kun kysynnän kasvu on 8,3 prosenttia.

*Hintajousto	-1,02
**Hintojen laskuvara, %	-8,1
Kysynnän kasvu, %	8,3
Anniskelumyynnin lisäys, milj. euroa	115
Anniskelutyöpaikkojen lisäys (välitön ja välillinen)	2900

Anniskelun verollinen myynti 24 % ja 14 % verokannoilla, milj. euroa

Anniskelun verollinen myynti (alv 24%)	1 511
Veron alentamisen hinta ennen kysynnän lisäystä	122
Anniskelun verollinen myynti (alv 14%)	1 389
Kysynnän kasvu, 8,3 %	115
Anniskelumyynnin arvo (alv 14%) + kysynnän kasvu	1 504

	Ruokamyynti	Anniskelumyynti
Verollinen myynti (2016), milj. €	2 769	1 511
Arvonlisäverokanta, %-yks.	14	24
Arvonlisävero, milj. €	339	292
Työlliset, välittömät+välilliset	64 200	34 600

Suomessa anniskeluravintoloiden kokonaismyynnin arvo oli 4,280 miljardia euroa vuonna 2016 ja siitä anniskelulla (alv 24 prosenttia) oli 1,511 miljardin eli noin 35 prosentin osuus. Anniskelumyynnin arvo olisi ollut 14 prosentin arvonlisäverokannalla 1,389 miljardia euroa.
Vuonna 2015 ravitsemistoiminnan työllisten kokonaismäärä oli 67 900 (Tilastokeskus). Luonnonvarakeskuksen (Luke 2017) tutkimuksen mukaan ravitsemistoiminta työllistää lisäksi välillisesti 30 900 henkeä eli yhteensä ravitsemistoiminta työllistää 98 800 työllistä, josta anniskelun (35 prosenttia) osuus on 34 600 työllistä.

*Anniskelun hintajousto (-1,02) on Sopin (2006) ja Hortlund & Sandholt (2010) tutkimusten ravintolapalveluiden (sisältää alkoholin) hintajoustojen keskiarvo

**Mikäli ravintola-anniskelun arvonlisäveron alennus 24 prosentista 14 prosenttiin siirtyy täysimääräisesti ravintoloiden kuluttajahintoihin, on laskennallinen hinnanalentamisvara 8,1 %

Lähde: Tilastokeskus, Valvira, Luke 2017, MaRa

Arvonlisäveron alentamisesta noin 45 prosenttia tulee takaisin dynaamisina vaikutuksina

Kysynnän lisäys heijastuu työllisyyteen ja verotuloihin ja jarruttaa alkoholin matkustajatuontia ja suomalaisten rahankäyttöä Virossa

Verollinen myynti 24 % ja 14 % kannalla	Miljoonaa euroa
Anniskelun verollinen myynti (alv 24%)	1 511
Anniskelun verollinen myynti (alv 14%)	1 389
+ 8,3 %:n anniskelumyynnin kysynnän lisäys	115
Anniskelumyynnin arvo 14 % verokannalla	**1 504**

Verotulovaikutukset	Miljoonaa euroa
Veron alentamisen hinta ilman kysynnän lisäystä	122,0
Anniskelun kysynnän lisäyksen alv vaikutus	14,1
Anniskelun työllisyyden lisäyksen henkilöverot	5,3
Alkoholijuomaverojen lisäys	15,2
Ruokamyynnin (+4 %) lisäyksen alv vaikutus	13,0
Ruokamyynnin lisäyksen henkilöverot	7,4
Alv:n alentaminen kysynnän lisääntyessä	**67,0**

Esitys verojaostolle

MaRa esittää, että

1. **eduskunta päättää korottaa alkoholin valmisteveroa 70 miljoonalla eurolla, joka käytetään anniskelun arvonlisäveron alentamiseen 14 prosenttiin ja**
2. **jos 1 kohdassa mainittu ei ole mahdollista, eduskunta hylkää alkoholin valmisteveron korotusta koskevan hallituksen esityksen.**